

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเอกสาร (documentary research) โดยวิธีการทบทวนวรรณกรรมทางการแพทย์อย่างเป็นระบบเกี่ยวกับรูปแบบการใช้ผลการวิจัย เพื่อวิเคราะห์รูปแบบการใช้ผลการวิจัยที่ปรากฏในวรรณกรรมทางการแพทย์ ตามวิธีการของสถาบันโจนาบริกซ์ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวผู้วิจัยได้ดำเนินการดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ วรรณกรรมทางการแพทย์ ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ทั้งที่เป็นบทความทางวิชาการในวารสาร รายงานการวิจัย ที่มีการเผยแพร่ต่อสาธารณชน ได้แก่ เผยแพร่ในห้องสมุด เผยแพร่ในอินเทอร์เน็ตที่สามารถสืบค้นได้จากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในมหาวิทยาลัย เชียงใหม่ ระหว่างปี พ.ศ. 2535 – พ.ศ. 2544 ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. การเลือกวรรณกรรมทางการแพทย์

1.1 การสืบค้นเอกสารด้วยคอมพิวเตอร์ มีขั้นตอน ดังนี้

1) ผ่านโฮมเพจของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

[http:// www.lib.cmu.th](http://www.lib.cmu.th) สืบค้นเอกสารโดยใช้ฐานข้อมูล CINAHL และ MEDLINE ดังมีรายละเอียดในภาคผนวก ก

2) สืบค้นโดยใช้คำค้น (Keyword) คำว่า nursing research utilization ได้ วรรณกรรมจำนวน 1408 ฉบับ คำว่า nursing research utilization model ได้ วรรณกรรม จำนวน 111 ฉบับ ดังมีรายละเอียดในภาคผนวก ข

1.2 การสืบค้นด้วยมือ สืบค้นได้จากบัตรรายการห้องสมุดที่เป็นบัตรเรื่องและไม่พบ วรรณกรรมทางการแพทย์ภาษาไทยที่เกี่ยวกับการใช้ผลการวิจัย

2. การคัดกรองเอกสารในขั้นต่อไปโดยพิจารณาจากบทคัดย่อที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการใช้ผลการวิจัยและดำเนินการเลือกเอกสารนำมาศึกษาฉบับเต็ม จำนวน 28 ฉบับ

3. เลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบบเจาะจง (purposive sampling) ที่เป็นวรรณกรรมทางการแพทย์ ได้บทความจำนวน 28 ฉบับ ที่มีคุณสมบัติผ่านเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนด 100 % เกณฑ์ในการคัดกรองบทความมีดังนี้

- 1) พิมพ์เผยแพร่ระหว่างปี พ.ศ. 2535-2544
- 2) เป็นเรื่องเกี่ยวกับการใช้ผลการวิจัยในการพยาบาล
- 3) เป็นเรื่องแสดงถึงขั้นตอน/รูปแบบการใช้ผลการวิจัย
- 4) เนื้อหาเกี่ยวข้องกับการศึกษาการพยาบาล การบริหารการพยาบาล การปฏิบัติการพยาบาล

การพยาบาล

- 5) เป็นเรื่องที่แสดงถึงประสิทธิภาพของการใช้ผลการวิจัย

4. ขั้นตอนการกลั่นกรองกลุ่มตัวอย่างในระหว่างการบันทึกข้อมูลนี้ได้ผ่านการกลั่นกรองจากอาจารย์ที่ปรึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองเพื่อใช้ในการคัดกรองบทความ รายงานวิจัย และแบบบันทึกข้อมูลจากบทความและรายงานวิจัย มีดังนี้

1. แบบคัดกรองบทความ สร้างขึ้นตามเกณฑ์ในการคัดเลือก ได้แก่ พิมพ์เผยแพร่ระหว่างปี พ.ศ. 2535-2544 เป็นเรื่องเกี่ยวกับการใช้ผลการวิจัยในการพยาบาล เนื้อหาเกี่ยวข้องกับการใช้ผลการวิจัย ด้านการศึกษาการพยาบาล การบริหารการพยาบาล การปฏิบัติการพยาบาล เป็นเรื่องแสดงถึงขั้นตอน/รูปแบบการใช้ผลการวิจัย เป็นเรื่องที่แสดงถึงประสิทธิภาพของการใช้ผลการวิจัย โดยกำหนดเกณฑ์ที่ผ่านคือ 100 %

2. แบบบันทึกข้อมูลจากบทความ ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

2.1 ข้อมูลทั่วไปของบทความ ประกอบด้วย จำนวนผู้เขียนบทความ การศึกษาสูงสุดของผู้เขียนบทความ ตำแหน่งผู้เขียนบทความ ปีที่พิมพ์เผยแพร่ ชื่อวารสารที่เผยแพร่ ชนิดบทความ

2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบการใช้ผลการวิจัย มี 2 ข้อ ดังนี้

กรณีที่โครงการระบุการใช้ผลการวิจัย เพื่อพัฒนาบุคลากร / นักศึกษา ทำทั้งข้อ ก และ ข้อ ข เพื่อพัฒนาคุณภาพการพยาบาล ทำเฉพาะ ข้อ ข

ก) ประกอบด้วย เป้าหมายของการพัฒนาโครงการใช้ผลวิจัย ผู้ดำเนินการพัฒนาโครงการใช้ผลวิจัย สถานที่ดำเนินการพัฒนาโครงการการใช้ผลวิจัย ระยะเวลาการดำเนินการพัฒนา โครงการใช้ผลวิจัย

ข) ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของการดำเนินการกระบวนการใช้ผลการวิจัย ผู้ดำเนินการกระบวนการใช้ผลวิจัย สถานที่ดำเนินการกระบวนการใช้ผลวิจัย ระยะเวลาของการดำเนินการกระบวนการใช้ผลวิจัย รูปแบบการใช้ผลการวิจัย ประเมินผลการดำเนินการกระบวนการใช้ผลการวิจัย

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การหาความตรงด้านเนื้อหา (content validity) ผู้วิจัยนำแบบคัดกรองบทความ และแบบบันทึกข้อมูลจากบทความ ที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบ แก้ไข และให้ข้อเสนอแนะ โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน เป็นอาจารย์ที่มีความเชี่ยวชาญด้านการวิจัยทางการพยาบาล 2 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ 1 ท่าน ครั้งแรก ได้ข้อเสนอแนะในการนำมาปรับปรุงแก้ไขมากมาย โดยไม่ได้หาค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหา จากนั้นผู้วิจัยนำมาแก้ไข ปรับปรุงตามข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ และนำกลับไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบอีกครั้ง จากนั้นผู้วิจัยนำแบบคัดกรองบทความและแบบบันทึกข้อมูลจากบทความ แล้วหาค่าความตรงด้านเนื้อหา (content validity index) ของแบบคัดกรองบทความและแบบบันทึกข้อมูลจากบทความ ได้เท่ากับ 1.0 และ 1.0 ตามลำดับ จากนั้นนำไปทดลองใช้ โดยเก็บข้อมูลจากบทความและบันทึกลงในแบบบันทึกข้อมูลร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา จำนวน 5 ฉบับ เพื่อตรวจสอบความเข้าใจตรงกันของแบบบันทึก ได้มีการปรับปรุงแบบบันทึกเล็กน้อยเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการบันทึก

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การบันทึกข้อมูล มีขั้นตอน ดังนี้

1. อ่านอย่างละเอียด เพื่อพิจารณาว่าเนื้อหาตรงกับเรื่องที่ศึกษา
2. อ่านเก็บความ ประมวลข้อมูลที่ได้แล้วบันทึกลงในแบบบันทึกที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
3. ตรวจสอบการบันทึกพร้อมกับอาจารย์ที่ปรึกษาและมีการบันทึกรายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับลำดับขั้นตอนของรูปแบบการใช้ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบบันทึกผลการวิเคราะห์วรรณกรรมทางการพยาบาล มาวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบการใช้ผลการวิจัย วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ คำนวณเป็นร้อยละ เนื้อหารายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินการในแต่ละขั้นตอนของรูปแบบการใช้ผลการวิจัยนำมาวิเคราะห์โดยวิธีจัดหมวดหมู่และสรุปความ
2. ข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิภาพของกระบวนการนำผลการวิจัยไปใช้ในการปฏิบัติ วิเคราะห์โดยใช้วิธีบรรยายสรุปผล